



SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Yttrande
2024-05-30

Dnr
RAÄ-2024-1238
Klassificering
1.5.2

Nils Åberg
Juridikenheten

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över betänkandet Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet, del 1 och 3 (SOU 2024:11) KN2024/00755

Synpunkter

Riksantikvarieämbetet avstyrker utredningens förslag om att beslut om reservat enligt 7 kap. miljöbalken ska överklagas till mark- och miljödomstol när överklaganden sker av myndigheter. Riksantikvarieämbetet förordar att sådana prövningar av myndigheters överklaganden fortsatt ska göras av regeringen.

I övrigt har Riksantikvarieämbetet inga synpunkter på förslagen.

DEL 1 Regeringen som överinstans

Riksantikvarieämbetet delar inte utredningens bedömning att beslut om reservat ska kunna överklagas till domstol.

Om ett område ska omfattas av områdesskydd är enligt Riksantikvarieämbetets mening inte en fråga att bedöma, varken för enskilda eller domstolarna, utan besluten ska grundas på myndigheternas uppdrag och behov, politiskt satta mål och den budget som finns för arbetet. Det förhållandet att få beslut om områdesskydd som gäller nationella förhållande har överklagats är enligt Riksantikvarieämbetets bedömning inte en omständighet som talar för att regeringen inte ska överpröva besluten. Snarare visar detta att samarbetet mellan myndigheterna fungerar i stort sett bra och att det är få "konflikter" inom staten vad gäller arbetet med områdesskyddet. I grunden anser Riksantikvarieämbetet att konflikter inom staten dvs. mellan myndigheter, ska hanteras av regeringen och inte av domstolarna.

Utredningen har inte analyserat konsekvenserna för domstolarna av att länsstyrelsen kommer att fatta överklagbara beslut om att inte tillskapa ett områdesskydd.



SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Yttrande
2024-05-30

Dnr
RAÄ-2024-1238
Klassificering
1.5.2

Nils Åberg
Juridikenheten

Genom utredningens förslag får Riksantikvarieämbetet en roll som part i mark- och miljödomstolarna. Däremot har myndigheten inte en partsroll i övrigt enligt miljöbalkens regelverk, vilket Naturvårdsverket har i andra mål. Denna diskrepans bör möjligen också vara ett skäl för att Riksantikvarieämbetets överklaganden även fortsättningsvis bör handläggas av Regeringskansliet och beslutas av regeringen.

Riksantikvarieämbetet önskar även påtala att utredningen inte tillräckligt analyserat konsekvenserna av att det blir samma domstol som prövar reservatsöverklagandet som sedermera ska pröva ersättningsfrågor till följd av reservatsbeslutet enligt 31 kap. miljöbalken.

Sammanfattningsvis kan Riksantikvarieämbetet inte se att det finns tillräckliga skäl för att genomföra utredningens förslag om ändrad instans för överklaganden av reservatsbeslut.

Beslut om detta yttrande har fattats av vik. riksantikvarien Susanne Thedéen efter föredragning av verksjuristen Nils Åberg. Även vik. Överantikvarien Eric Fugeläng, tf. avdelningschefen Tord Klafver och chefsjuristen Maria Westergren har varit med om den slutliga handläggningen.

Detta yttrande har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:
Kulturdepartementet